

Konsekvensanalys

Kv Eneby 1.1 samt Ögat mfl invid
Spångavägen, Bromma

Fastighetsbeteckning: Kv Eneby 1:1 samt Ögat m fl
Namn/Gatuadress: Enebyvägen, Krusbärsvägen, Hjortronvägen, Kyrkoherdevägen
Kommun, Stadsdel: Stockholm, Bromma
Ärendenr:

2024-03-12

Rev 2024-03-22

Konsekvensanalys, Kv Eneby 1:1 samt Ögat mfl, Bromma

Stockholms Byggnadsantikvarier har på uppdrag av Strand Fastigheter AB utfört en konsekvensanalys över kv Eneby 1:1 samt Ögat m fl i Eneby, Bromma. Till grund för konsekvensanalysen ligger den tidigare utförda Kulturmiljöutredningen, Stockholms Byggnadsantikvarier nov 2023. Analysen syftar till att utreda hur en exploatering i området påverkar de kulturhistoriska värdena.

Arbetet är utfört av Sofia Bruto, Stockholms Byggnadsantikvarier AB.

Sofia Bruto

Byggnadsantikvarie

Innehåll

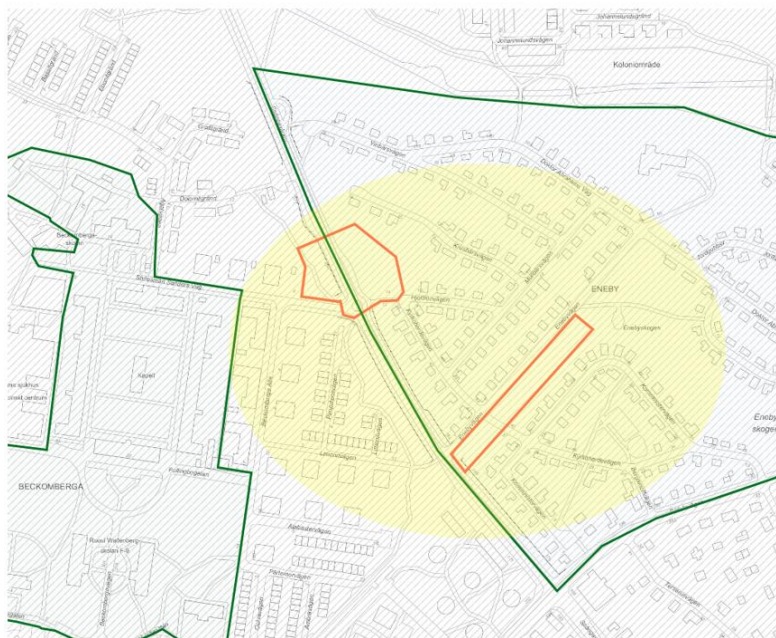
Innehåll	3
Bakgrund	4
Relevanta lagrum och paragrafer	5
Planer	5
Stockholms stadsmuseums klassificering	6
Plan- och bygglagen	6
Aktuellt förslag	8
Förslagets konsekvenser för kulturmiljön	9
Område 1 Korsningen Styresman Sanders väg/Spångavägen	10
Område 2 Korsningen Spångavägen/Hjortonvägen och Kyrkoherdevägen	11
Område 3 Enebyvägen	13
Samlad bedömning	15

Bakgrund

Aktuellt markområde är beläget i stadsdelen Eneby i Bromma.

Stadsutvecklingsprojektet syftar till att möjliggöra en förtätning med nya bostadshus och tillskapa en mer sammanhängande bebyggelse vid denna del av Spångavägen.

De tre aktuella områdena är de rödmarkerade områdena på kartan nedan, det norra området är uppdelat på två. Längs med Enebyvägen föreslås nya radhus, på båda sidor av Spångavägen i korsningen vid Styreman Sanders väg/Hjortronvägen föreslås flerbostadshus.

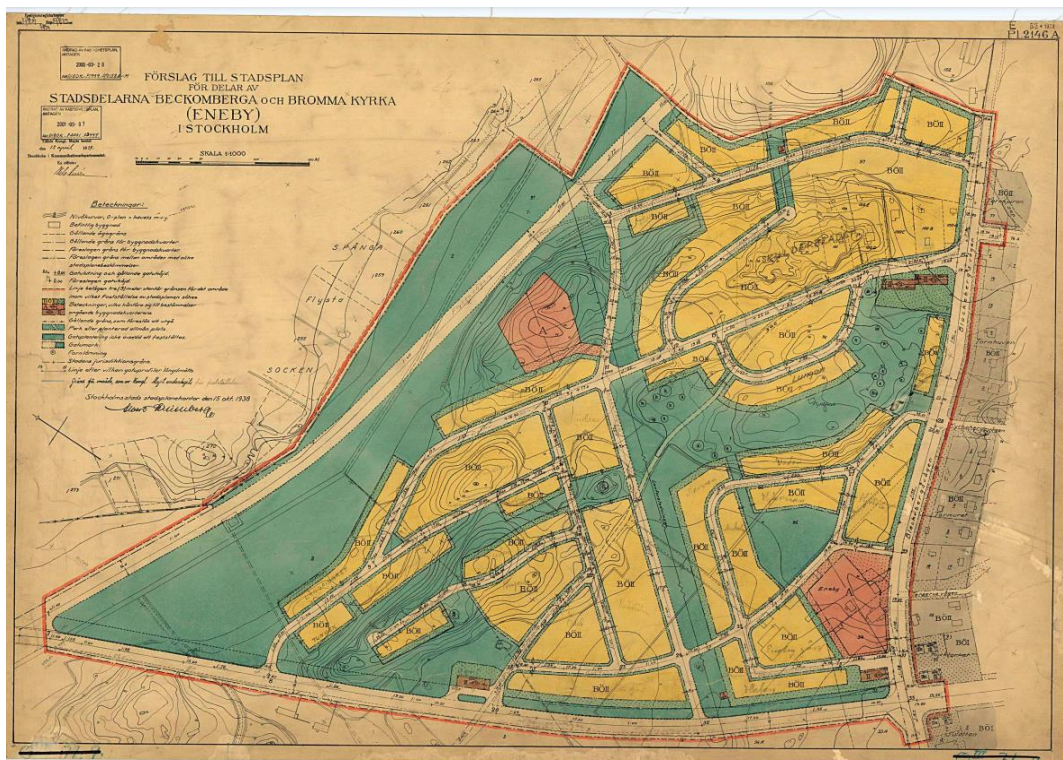

Kulturhistoriskt värdefulla områden enligt Stockholms stadsmuseum markeras med grön linje. Röd linje är ungefärlig utbredning av planområdet. Gul cirkel beskriver ungefärligt utredningsområde, karta från Stadsbyggnadskontoret.

Relevanta lagrum och paragrafer

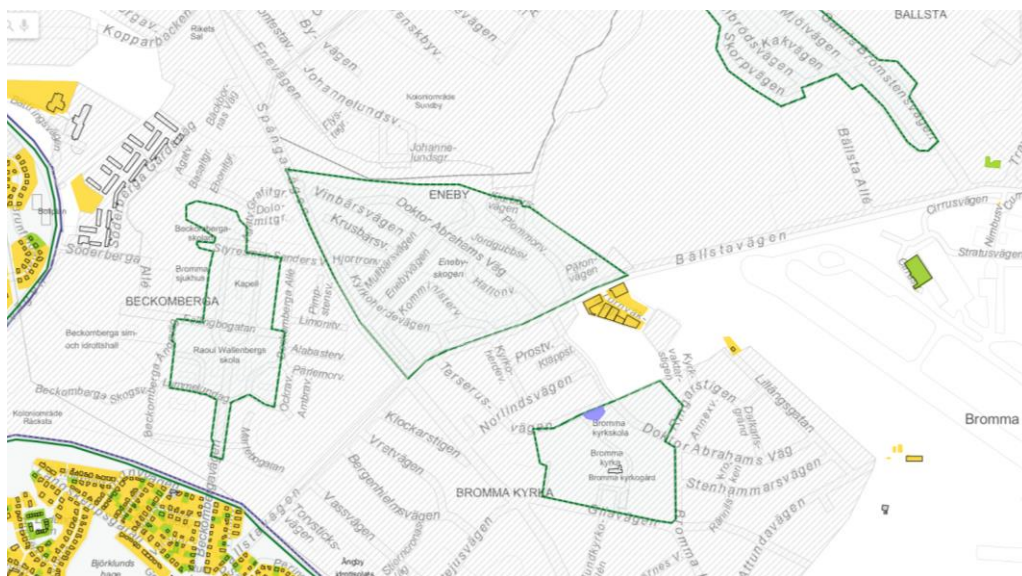
Planer

Område 1 vid korsningen Styresman Sanders väg/Spångavägen berörs av dp P2004-00990 från 2006 med den föreslagna användningen park. Område 2 vid kvarteret Ögat berörs av stadsplan 0180-2146A från 1939, som medger bostäder i två våningar. Tomten är idag obebyggd. Område 3 vid Enebyvägen berörs av stadsplan 0180-2146A med den föreslagna användningen park samt markering för ett ledningsstråk.

Stadsplan för Beckomberga och Bromma Kyrka, Eneby faställd 1939, ändrad och fastslagen 2001.

Stockholms stadsmuseums klassificering

Stockholms stadsmuseums klassificeringskarta.

Området Eneby småstugeområde är omringat med en grön linje vilket betyder att området är utpekad som särskilt värdefull för kulturmiljövärden i Stockholms stad.

Plan- och bygglagen

Hänsyn till stads- och landskapsbilden. (PBL 2 kap.6 §)

I plan- och bygglagens andra kapitel preciseras ett antal allmänna intressen. Där anges bland annat att man ska ta hänsyn till stads- och landskapsbilden och platsens natur och kulturvärden. Bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska miljömässiga och konstnärliga värden ska skyddas. Befintliga karaktärsdrag ska respekteras och tas tillvara. Byggnader ska utformas och placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till:

- Stads- och landskapsbilden
- Natur- och kulturvärdena på platsen
- En god helhetsverkan Kravet gäller vid såväl nybyggnad som ändring – och oberoende av om åtgärden fodrar lov och/eller anmälan eller inte.

God form-, färg, och materialverkan (PBL 8 kap. 1 §)

I plan- och bygglagens 8 kap. 1 § anges att byggnader ska ha en god form-, färg- och materialverkan. Vad som avses med en god form-, färg- och materialverkan ska

relateras till platsen byggnaden ska uppföras eller befinner sig på, dvs. hänsyn till omgivningen och i ett sammanhang. Eftersom kravet på god form-, färg- och materialverkan, det vill säga egenvärdet, är starkt kopplat till kravet på anpassning till omgivningen bör prövningen mot både 2 kapitlet 6§ och 8 kap. 1§ göras parallellt.

Varsamhet och förvanskning

PBL kap 8§13 (förvanskningförbud)

Byggnader, som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt eller som ingår i ett bebyggelseområde av denna karaktär, får inte förvanskas.

PBL kap 8§14 (anpassat underhåll)

Byggnaders yttre skall hållas i vårdat skick. Underhållet skall anpassas till byggnadens värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt samt till omgivningens karaktär.

PBL kap 8§17 (varsamhetskrav vid ändring)

Ändringar av en byggnad skall utföras varsamt så att byggnadens karaktärsdrag beaktas och dess byggnadstekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden tas till vara.

Grönyta längs Enebyvägen som föreslås bebyggas med radhus med tillhörande garage.

Aktuellt förslag

För en mer ingående beskrivning av området samt historik se Kulturmiljöutredning, Stockholms Byggnadsantikvarier nov 2023.

Aktuellt förslag innebär nybyggnation i de tre nedan beskrivna områden;

Området 1 Korsningen Styreman Sanders väg/ Spångavägen

Område 2 Korsningen Spångavägen/Hjortronvägen, Kyrkoherdevägen

Område 3 Enebyvägen

Karta över planområdet, karta från Stadsbyggnadskontoret.

Situationsplan över område 1 och 2, AndréFogelström 2023-12-19

GISSELBERG ARKITEKTER
 SKÅNEGATAN 101, BY 116 35, STOCKHOLM
 WWW.GISSELBERG.COM
 INFO@GISSELBERG.COM
 08-643 85 13

ENEBY 1:1
 UNDERLAG DETALJPLAN,
 SITUATIONSPLAN (BEBYGGELSE)
 1:1000 2024-02-20

Situationsplan över område 3, Gisselberg arkitekter 2024-02-20

Förslagets konsekvenser för kulturmiljön

Eneby utgör en del av ett större sammanhängande villaområde som ansluter till Bromma Kyrka och Norra Ängbys småstugebebyggelse. Området karakteriseras av dess småskaliga och homogena bebyggelse med mycket grönytor bevarad mellan områdena. Området gränsar också till Beckomberga och den nya bebyggelsen som har tillkommit i det området. Inom Beckombergaområdet är bebyggelsen högre än i småstugeområdet, den nya bebyggelsen har också en högre exploateringsgrad än den äldre bebyggelsen.

Nedan presenteras effekter, konsekvenser samt rekommendationer för varje delområde.

Översiktsvy område 1 och 2, Andrén Fogelström 2023-12-19

Område 1 Korsningen Styresman Sanders väg/Spångavägen

Effekt

AndrénFogelström har på uppdrag av Svenska Hem Bromma tagit fram ett förslag till bebyggelse vid korsningen Styresman Sanders väg/Spångavägen. Enligt aktuellt förslag tillkommer ett nytt flerbostadshus i 5 och 6 våningar placerat längs med Spångavägen. Huvudentréer är placerade ut mot Spångavägen och en platsbildning placeras i anslutning till rondellen. Byggnaderna föreslås få liknande förgårdsmark som närliggande byggnader.

Konsekvens

Den nya byggnadens höjd med 5-6 våningar blir ett nytt inslag då området längs Spångavägen karakteriseras av småhusbebyggelse eller flerfamiljsbostäder på 3 våningar. Den ökade byggnadshöjden samspelar med den sentida bebyggelsen i Beckombergaområdet som är 4 eller 5 våningar. Förgårdsmarken samt platsbildningen vid rondellen knyter ihop områden med redan befintlig bebyggelse längre in i området. Det aktuella förslaget har ett modernt formspråk som uttrycker vår tids arkitektur och hör stilmässigt ihop med den sentida bebyggelsen i Beckombergaområdet. Den nya bebyggelsen bildar en årsring till den äldre bebyggelsen i Beckombergaområdet.

Den nya bebyggelsen placeras i en träddunge ut mot Spångavägen vilken i dagsläget skärmar av det befintliga bostadsområdet från Spångavägen. Vid aktuell exploatering minskar mängden uppvuxna träd i området och ersätts istället av flerbostadshus.

Rekommendation

Mellan det tillkommande kvarteret och punkthuset finns ett smalt parkområde där befintlig gångstig leds om. Så mycket som möjligt av de uppvuxna träden bör sparas mellan och norr om den nya bebyggelsen. Den nya byggnaden bör också samspela med de närliggande punkthusen med tanke på markplanering så att området knyts ihop.

Område 2 Korsningen Spångavägen/Hjortronvägen och Kyrkoherdevägen

Kvarteret Ögat med bakomliggande skogsparti.

Effekt

Kvarteret Ögat ligger öster om rondellen vid korsningen Hjortronvägen, Kyrkoherdevägen/ Spångavägen. Den nya bebyggelsen föreslås bestå av en lamell i fyra respektive femvåningar placerad utmed Spångavägen samt en lamell i tre våningar i korsningen Hjortronvägen/Kyrkoherdevägen. Platsen för den nya bebyggelsen är en öppen grönyta bestående av gräsmatta, skogsdungen i områdets bakre kant kommer att bevaras.

De nya byggnaderna kommer att ha lokaler i bottenvåningarna, tillsammans med hållplatsen vid korsningen vid Spångavägen bildas ett nytt mindre centrum i området.

Gestaltningförslag, område 2, Andrén Fogelström 2023-12-19

Konsekvens

De planerade flerbostadshusen skiljer sig från befintlig bebyggelse genom att det blir högre än den äldre småstugebebyggelsen i området. Den nya bebyggelsen är planerad så att byggnadshöjden skalas upp från småstugebebyggelsen och möter den högre bebyggelsen på andra sidan Spångavägen. Det lägre huset byggs av trä som en anpassning till den traditionella bebyggelsen inom småhusområdet. De nya byggnadernas höjd tas också upp av terrängen med det bakomliggande skogspartiet. Byggnadernas parallella placering gör att siktlinjer från Hjortronvägen/ Kyrkoherdevägen upp mot skogspartiet bevaras till viss del.

Byggnadernas parallella placering gör att siktlinjen från Hjortronvägen/ Kyrkoherdevägen bevaras till viss del. Andrén Fogelström 2023-12-19

Rekommendation

Då detta område ligger i nära anslutning till det befintliga småstugeområdet bör byggnadernas volymer anpassas så att de samspelar med närliggande småstugebebyggelse. Även dess gestaltning gällande material och kulörer bör anpassas till det befintliga småstugeområdet. De nya flerbostadshusens formspråk bör dock vara modernt och uttrycka vår tids arkitektur.

Platsens viktiga naturvärden med uppvuxna träd bör bevaras och skyddas.

Siktlinje längs Spångavägen, vy från norr. Andrén Fogelström 2023-12-19

Område 3 Enebyvägen

Befintlig småhusbebyggelse uppförd på 1940-talet längs med Enebyvägen.

Effekt

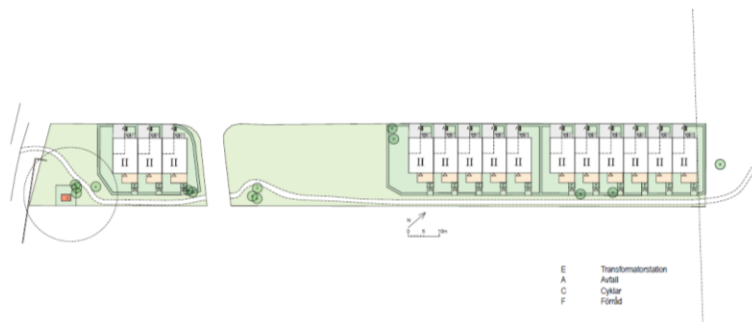
Aktuellt förslag innebär att ny bebyggelse i form av radhusbebyggelse med tillhörande garage tillkommer i den långsmala grönytan längs med Enebyvägen. Gisselbergs arkitektkontor har på uppdrag av Strand fastighets AB tagit fram ett förslag på radhus som med sin skala och arkitektur knyter an till områdets småstugekaraktär.

Vy mot Spångavägen, Gisselberg arkitekter 2024-02-20

Konsekvens

En direkt konsekvens blir det främst för de boende i befintliga småhus längs Enebyvägen som får nya byggnader på andra sidan gatan istället för en öppen grönyta. Då den nya bebyggelsen består av radhus tillkommer en ny typ av byggnader i det annars homogena området. Att byggnaderna är sammankopplade gör också att siktlinjer från småhusen mot grönområdet försvåras, husen är dock uppdelade i tre mindre grupper så att intrycket av barriär mot grönområdet minskas. Befintlig grönyta används som ett promenadstråk och binder samman Beckombergaområdet med Enebyskogen och andra grönområden i området. Den gröna kilens omfattning kommer bli betydligt mindre men kommer dock att finnas kvar. Uppvuxna träd med mistlar kommer att bevaras.

GISSELBERG ARKITEKTER

SKÅNEGATAN 101, BV. 116 35, STOCKHOLM
WWW.GISSELBERG.COM
INFO@GISSELBERG.COM
08-643 85 13

ENEBY 1:1
UNDERLAG DETALJPLAN,
SITUATIONSPLAN (BEBYGGELSE)
1:1000 2024-02-20

Radhusen är uppdelade i mindre grupper, Gisselberg arkitekter 2024-02-20

Rekommendation

Den nya bebyggelsen bör placeras så nära Enebyvägen som möjligt så att det gröna stråket mellan de nya husen och befintliga hus på andra sidan grönkilen blir så stort som möjligt och på så sätt gör det möjligt att bevara gångstråket mellan Spångavägen och Enebyskogen. Att bevara så stora ytor av grönområden som möjligt är viktigt både för människans rekreation samt den biologiska mångfalden i området. De träd i områdets södra del där det växer mistlar skall bevaras.

Samlad bedömning

Den direkta konsekvensen då aktuellt förslag genomförs är att delar av grönytorna i området används för att bygga på. Området som påverkas mest är förslaget i område 3 där radhus placeras längs med Enebyvägen och den gröna kilen mellan Beckomberga och Enebyskogen förminsкас. Eneby som stadsdel är omgärdad av flera stora grönområden varför vår bedömning är att aktuellt förslag ändå kan accepteras.

Vid nybyggnation i ett område med befintlig kulturhistoriskt värdefull bebyggelse är det viktigt att man anpassar skalan och byggnadsvolymen till områdets ursprungliga proportioner. Småstugeområdets karaktär med tätt placerade hus bör vara ledande i den nya gestaltningen. Även den sentida bebyggelsen i Beckombergaområdet bör vara vägledande i skala och volym.

Den homogena karaktären som finns i Eneby småstugeområde bör inspirera den nya

bebyggelsens utformning. Det är dock viktigt att inte kopiera äldre tiders arkitektur utan bör den nya bebyggelsen ha ett modernt formspråk som harmonierar med den ursprungliga bebyggelsen. Stor omsorg om detaljer och materialitet, både i uttrycket men framförallt i själva färdigställandet är också av stor vikt för att slutresultatet skall upplevas som lyckat.

Enligt vår bedömning har hänsyn tagits till områdets kulturhistoriska värden och förslaget visar på byggnader som till volym, skala och formspråk kan samverka med befintlig bebyggelse utan att områdets kulturhistoriska värde påverkas negativt.

Sammantaget bedöms den direkta påverkan utifrån planförslaget innebära en liten till måttligt negativ konsekvens för kulturmiljön, det aktuella förslaget är väl anpassat till områdets karaktär och arkitektur.

Detta är Stockholms Byggnadsantikvariers bedömning, slutlig bedömning görs av Stadsbyggnadskontoret i samband med planprocess samt bygglov och bygganmälan.

Byggnadsantikvarie

Certifierad sakkunnig avseende kulturvärden, KUL 2